

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я,
психології, фізичної культури та
спорту

 Євген ПАВЛЮК
29 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спортивні споруди і обладнання

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Фізична культура і спорт

Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОЗП.21

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл дисципліни загальної підготовки)

Факультет – Здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Кафедра – Теорії і методики фізичного виховання і спорту

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин							Форма семестрового контролю			
				Аудиторні заняття							Курсовий проєкт	Курсова робота	Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, у т.ч. ІРС					
Д	4	8	4	52	26		26		68			+		

Робоча програма складена на основі стандарту вищої освіти спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» та навчального плану за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» за першим бакалаврським рівнем освіти

Робочу програму склав: д.п.н, професор Олександр СОЛТИК

Схвалена на засіданні кафедри: Теорії і методики фізичного виховання і спорту

Протокол від 29 серпня 2024 № 1. Зав. кафедри Олександр СОЛТИК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради факультету Євген ПАВЛЮК

Хмельницький 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Розвиток фізкультурно-спортивної, оздоровчої діяльності неможливий без наявної матеріально-технічної бази. В той же час майже кожному фахівцю в процесі тривалої роботи приходится мати справу зі спортивними будовами, що вимагає озброєння студентів вищих навчальних закладів комплексом знань з курсу «Спортивні споруди і обладнання».

Пререквізити – Спортивні ігри з методикою викладання (волейбол, футбол, регбі, баскетбол, гандбол).

Кореквізити - завершальна

Відповідно до **освітньо-професійної програми** «Фізична культура і спорт» навчальна дисципліна має забезпечити:

компетентності: ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, ФК12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;

програми результати навчання: ПРН08. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань; ПРН20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

Мета дисципліни – озброїти майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту теоретико-методичними знаннями та практичними навиками в області облаштування спортивних споруд, їх належного утримання та експлуатації.

Завдання дисципліни:

1. Сформувати цілісне уявлення про матеріально-технічне забезпечення сфери фізичної культури і спорту.

2. Ознайомити з основними етапами будівництва і експлуатації спортивних споруд.

3. Сформувати уявлення про основні види покриття для занять різними видами рухової активності.

4. Ознайомити із правилами та положеннями техніки безпеки та профілактики травматизму під час занять фізичною культурою і спортом.

По завершенню вивчення даної дисципліни студенти повинні **знати:**

- Сучасні уявлення про матеріальну базу, функціонально орієнтовану на роботу фахівця з фізичної культури та спорту;

- Класифікацію фізкультурно-спортивних споруд;

- Положення та паспорт фізкультурно-спортивних споруд;

- Організаційно-методичні основи експлуатації фізкультурно-спортивних споруд;

- Функціональні основи розміщення обладнання та інвентарю в фізкультурно-спортивних спорудах та комплексах.

По завершенню вивчення даної дисципліни студенти повинні **вміти:**

- організовувати та здійснювати будівництво найпростіших фізкультурно-спортивних споруд;

- здійснювати аналіз функціональної відповідності окремих місць занять, споруд і комплексів та експлуатацію фізкультурно-спортивних споруд;

- використовувати технологічні та конструктивні особливості фізкультурно-спортивних споруд, їх обладнання, інвентарю та оснащення для вдосконалення організації та збільшення методичних можливостей навчально-тренувального процесу, проведення масових фізкультурних та спортивних заходів.

Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	СРС
Тема 1. Вступ до дисципліни спортивні споруди	2		4
Тема 2. Дитячі ігрові майданчики	2	8	6
Тема 3. Спеціалізовані споруди для ігрових видів спорту, легкої атлетики.	2		4
Тема 4. Облаштування майданчика для міні-футболу з синтетичною травою:	2		8
Тема 5. Облаштування дренажно-водозливної системи:	2	6	6
Тема 6. Спеціалізовані споруди для зимових видів спорту	2		4
Тема 7. Облаштування покриття спортивних майданчиків, догляд за ігровими полями.	2		4
Тема 8. Загальна схема будівництва, освітлення споруд.	2		4
Тема 9. Схеми проведення розмітки на ігрових спортивних майданчиках:	2	6	6
Тема 10. Вимоги безпеки до місць проведення навчально-тренувальних занять.	2	6	6
Тема 11. Басейни та їх особливості	2		4
Тема 12. Споруди та обладнання для людей з обмеженими можливостями	2		4
Тема 13. Огляд, ремонт та експлуатація спортивних споруд	1		4
Тема 14. Спортивне обладнання та інвентар	1		4
Разом	26	26	68

Зміст лекційного курсу 7 семестр

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	<i>Вступ до дисципліни спортивні споруди.</i> Основні поняття, матеріальна база кафедри здоров'я людини та фізичного виховання, анотація дисципліни, загальна характеристика і класифікація простих спортивних споруд. Паспорт спортивної споруди. [1, 4]	2
2	<i>Дитячі ігрові майданчики .</i> Качалки, гойдалки, колода для рівноваги, пристрої для лазіння, гірка для забігання і збігання [4]	2
3	<i>Спеціалізовані споруди для ігрових видів спорту, легкої</i>	2

	<p><i>атлетики.</i></p> <p>Короткий огляд ігрових видів спорту, виникнення і розвиток спортивних споруд для ігрових видів спорту, класифікація споруд для ігрових видів спорту, загальна характеристика легкоатлетичних споруд, вимоги до легкоатлетичних споруд. Класифікація критих спортивних споруд, спортивні зали, корпуси, манежі, криті корти і катки. Експлуатація і догляд за критими спорудами. [1, 2, 3].</p>	
4	<p><i>Облаштування майданчика для міні-футболу з синтетичною травою:</i></p> <p>Схема розмітки майданчика, вимоги до підготовки основи, опис покриття, умови експлуатації майданчика, умови зберігання синтетичного покриття на складі [2]</p>	2
5	<p><i>Облаштування дренажно-водозливної системи:</i></p> <p>Водовідведення дощових потоків за рахунок нахилів майданчиків, типи нахилів майданчиків, визначення та розрахунок значення нахилу.</p> <p>Підготовчі і основні роботи, схеми дренажа, складові дренажно-водозливної системи, осушувальні та збирні дрени, оглядові колодязі [2, 3, 4].</p>	2
6	<p><i>Тема 6. Спеціалізовані споруди для зимових видів спорту.</i></p> <p>Класифікація споруд для зимових видів спорту. Обладнання споруд для зимових видів спорту [1].</p>	2
7	<p><i>Облаштування покриття ігрових майданчиків, догляд за ігровими полями.</i></p> <p>Газонні та без газонне покриття, дерев'яне покриття. Нормативні показники та орієнтація ігрових полів, конструкція покриття ігрового поля, експлуатація і догляд за ігровими полями, конструкція дерев'яних покриттів. [2]</p>	2
8	<p><i>Загальна схема будівництва, освітлення споруд.</i></p> <p>Підготовчий період, основний період, заключний період будівництва, штучне освітлення ігрових полів і майданчиків. Нормативні документи та основна будівельна документація [1, 4]</p>	2
9	<p><i>Схеми проведення розмітки на ігрових спортивних майданчиках.</i></p> <p>Роль та значення розмітки для ігрових видів спорту. Нанесення розмітки ігрових майданчиків. Розрахунок витратних матеріалів для нанесення розмітки для ігрових видів спорту [1].</p>	2
10	<p><i>Вимоги безпеки до місць проведення навчально-тренувальних занять.</i></p> <p>Вимоги до спортивних залів, відкритих спортивних</p>	2

	майданчиків, спортивного інвентарю, вимоги безпеки під час проведення занять з різних видів спорту. [3]	
11	<i>Басейни та їх особливості</i> Специфіка побудови басейнів, особливості експлуатації басейнів [1]	2
12	<i>Споруди та обладнання для людей з обмеженими можливостями</i> Особливості облаштування спортивних споруд для людей з особливими потребами. Види спорту для занять людей з особливими потребами [4].	2
13	<i>Огляд, ремонт та експлуатація спортивних споруд</i> Огляд споруд, ремонтні роботи, експлуатація спортивних споруд [1].	1
14	<i>Спортивне обладнання та інвентар</i> Спортивний інвентар для спортзалу. Спортивний інвентар для ігрових видів спорту. Спортивне обладнання для зимових видів спорту. Спортивна форма (одяг, взуття). Тканини для спортивної форми різних видів рухової активності. Найбільші виробники спортивного одягу [5].	1
	Разом за 8 семестр:	26

Перелік практичних занять

Номер теми	Тема практичного заняття	Кількість годин
2	<i>Дитячі ігрові майданчики</i> Облаштування спортивно ігрового комплексу. Ознайомлення із складовими елементами, побудова схеми ескізу, виконання креслень, проведення розрахунків вартості витратних матеріалів. [3]	8
5	<i>Облаштування дренажно-водозливної системи:</i> Визначення нахилу покриття ігрового майданчику. Проведення розмітки поля, визначення контрольних точок, розрахунок кількості витратних матеріалів. [3]	6
9	<i>Схеми проведення розмітки на ігрових спортивних майданчиках:</i> Схеми розмітки майданчиків з волейболу, гандболу, баскетболу, тенісу. Розрахунок витратних матеріалів для виконання фарбувальних робіт по забезпеченню розмітки [3]	6
11	<i>Вимоги безпеки до місць проведення навчально-тренувальних занять.</i> Розрахунок потужності спортивної споруди, визначення пропускної спроможності спортивної споруди [3]	6
	Разом за 8 семестр:	26

Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Номер теми	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу.	4
2	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання ПР1	6
3	Опрацювання лекційного матеріалу.	4
4	Опрацювання лекційного матеріалу.	8
5	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання ПР2 Підготовка до тестового контролю ТК1	6
6	Опрацювання лекційного матеріалу.	4
7	Опрацювання лекційного матеріалу.	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу.	4
9	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання ПР3	6
10	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання ПР4	6
11	Опрацювання лекційного матеріалу.	4
12	Опрацювання лекційного матеріалу.	4
13	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до тестового контролю ТК2	8
Разом за 8 семестр:		69

Система поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять проходять у вигляді тестового. Протягом навчання передбачено на 8 і 17 тижнях виконання тестового контролю. Під час ТК1 визначається рівень засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни. Під час ТК2 оцінюється засвоєння теоретичного матеріалу винесеного як на аудиторне так і самостійне вивчення.

Оцінювання тестових завдань

Для перевірки теоретичних теоретичного матеріалу у продовж семестру здобувачі вищої освіти проходять два тестових контролю ТК1, ТК2. Для перевірки рівня засвоєння знань, винесених на самостійне опрацювання, передбачено тестовий контроль ТК3.

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти питань. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. На тестування відводиться 40 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю. Оцінювання тестів здійснюється в залежності від кількості вірно розв'язаних завдань. Так, від 95 % до 100 % - відповідає оцінці відмінно «5»; від 75 % до 95 % виставляємо оцінку добре «4»; від 60 % до 75 % відповідає оцінці задовільно «3». Менше за 60 % відповідає рівню незадовільно і потребує перездачі.

Протягом семестру проводиться перевірка і захист практичних робіт.

Оцінювання практичних завдань

Упродовж семестру за дисципліною передбачено виконання шести практичних робіт. Кожна робота оцінюється окремо за чотирьох бальною шкалою.

«Відмінно» - студент отримує за вірно виконану роботу, без помилок. Усі завдання розв'язані у повному обсязі. Роботу оформлено належним чином. Зміст виконаних завдань повністю відповідає тематиці практичної роботи та обраному варіанту завдання. Окрім того студент повністю розуміє мету і хід праведної роботи, може пояснити, яким чином виконувалося завдання та розрити практичне використання отриманих результатів.

«Добре» - студент отримує при незначних, несуттєвих помилках. Присутні окремі огріхи у розрахунках, проте вони суттєво не вплинули на підсумковий результат. Водночас здобувач вищої освіти у достатній мірі орієнтується із змістом і значенням практичної роботи.

«Задовільно» - студент отримує при повністю виконаному практичному завданні, проте у роботі наявні суттєві помилки, відхилення від поставлених завдань. Робота оформлена із чисельними огріхами, здобувач погано орієнтується із ходом і змістом виконаної роботи.

Оцінювання результатів навчання студентів за ваговими коефіцієнтами.

Аудиторна робота	
Захист практичних робіт ЗПР1, ЗПР2, ЗПР3, ЗПР4	Поточний тестовий ТК1, ТК2
0,6	0,4

Питання винесені до оцінки теоретичних знань

1. Охарактеризуйте матеріально-технічну базу ХНУ, що використовується у фізкультурно-спортивній роботі.
2. Надайте класифікацію простих спортивних споруд.
3. З яких елементів складається паспорт спортивної споруди.
4. Чим відрізняються дитячі від спеціалізованих ігрових майданчиків?
5. Охарактеризуйте відоме Вам обладнання дитячих ігрових майданчиків?
6. Спробуйте навести приклад дитячого майданчика поблизу того місця де Ви мешкаєте.
7. Охарактеризуйте гумове покриття дитячого майданчику.
8. Назвіть відомі Вам ігрові види спорту.
9. Який період історії пов'язують із занепадом будівництва спортивних споруд?

10. Які Ви знаєте класифікації споруд для ігрових видів спорту?
11. Охарактеризуйте поділ споруд для ігрових видів спорту на класи.
12. Назвіть вимоги до легкоатлетичних споруд.
13. Вкажіть основні розміри майданчика для міні-футболу.
14. Яким властивостям має відповідати основа майданчику для міні-футболу?
15. Які будівельні роботи виконуються при облаштуванні основи майданчика?
16. Яку роль відіграє огорожа майданчика?
17. Охарактеризуйте синтетичне покриття майданчика.
18. Назвіть умови експлуатації майданчика із синтетичним покриттям.
19. Яким чином опади відводяться з площини майданчику?
20. З яких елементів складається дренажно-водозливна система?
21. Яку роль відіграють осушувальні дрена, збиральні дрена, колектори, оглядові колодязі?
22. Вкажіть основні вимоги по експлуатації і догляду за ігровими полями.
23. Охарактеризуйте конструкцію дерев'яних покриттів.
24. Надайте загальну схему будівництва спортивних споруд.
25. Які спортивні споруди відносять до критих?
26. Чим відрізняються спортивні зали, спортивні корпуси, спортивні манежі?
27. Вкажіть на особливості експлуатації критих спортивних споруд.
28. Вкажіть причини травматизму та нещасних випадків.
29. Надайте відомості щодо попередження травматизму та нещасних випадків.
30. Які Ви знаєте вимоги техніки безпеки до місць проведення навчально-тренувальних занять з відомих Вам видів спорту.
31. Яке спортивне обладнання використовується в різних видах спорту (навести конкретні приклади).
32. Які особливості застосування спортивної форми у різних видах спорту.
33. Як правильно підбирати спортивне взуття для занять різними видами спорту.

Рекомендована література

Основна

1. Спортивні споруди і обладнання: навчальний посібник / Укладачі: Віктор Шаверський, Тетяна Скалій, Юлія Литвинчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. – 140 с.
2. Правила дотримання студентами техніки безпеки на заняттях з фізичного виховання і видах спорту / Є.М. Свіргунець. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 49 с.
3. Солтик О.О. Спортивні споруди : методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності «Фізична реабілітація» / О.О. Солтик, В.В.Флерчук. – Хмельницький : ХНУ, 2014. – 20 с

4. Решетило С. Спортивно–фізкультурні споруди та обладнання : навч. посіб. для студентів ВНЗ III–IV рівнів акредитації у галузі фіз. виховання і спорту / С. Решетило. - Львів : [б. в.], 2010. - 103 с.
5. Сучасні тенденції розвитку ринку спортивного одягу / А. Фіалковська, І. Ковальчук // Науковий вісник Одеського національного економічного університету : зб. Наук. Праць. – 2018. - № 9 (261). – С. 209-222.

Додаткова література.

1. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни Спортивні споруди та обладнання (для змішаної форми навчання) / В.С.Молотильнікова – Миколаїв, МНУ ім.В.О.Сухомлинського, 2023. - 73 с.